

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ АВТЕНТИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРИ РЕСТАВРАЦІЇ БУДИНКУ РУССОВА В ОДЕСІ

Письмак Ю. О., доцент; Бабій Ю. О., студентка
(*кафедра архітектурних конструкцій*)

Будинок О. П. Руссова є цінною пам'яткою кінця XIX століття – «золотої доби» розвитку та становлення Одеси, однією з найкращих перлин архітектурної спадщини нашого міста. Її автори – талановиті і відомі архітектори Валер'ян Іванович Шмідт (1863-1908) і Леонід Маркович Чернігів (1872-1946). Цей розкішний чотириповерховий житловий прибутковий будинок, розташований за адресою: вул. Садова, 21, був зведений наприкінці XIX століття (1897-1899 рр.). Будівля має складну конфігурацію у плані. Серед оточуючої забудови будинок Руссова виділявся у тому числі і завдяки своєму виразному силуету, висоті та багатству форм і декоративних елементів. Стіни будівлі були зведені з червоної керамічної цегли та з місцевого вапняку-черепашника. Величний вигляд будівлі, гармонійне сполучення її деталей, самотні і багато в чому унікальні для «старої» Одеси архітектурні рішення зробили її прикрасою історичного центру міста. Пишність і розкіш оздоблення фасадів і інтер'єрів наближали цей прибутковий житловий будинок до палацу. Дослідники пов'язують «стиль», який зодчі обрали для свого творіння з впливом британської «архітектурної моди» пізньої вікторіанської доби. Автори цих тез у різні роки досліджували будинок Руссова. Так, наприклад, у липні 2006 р. арх. Ю. О. Письмак уважно вивчав автентичні ажурні ковані металеві огорожі поручнів (бильця), створені у вигляді барочного рослинного орнаменту. На жаль, за роки після цього, ці цінні елементи були варварськи розкрадені. Слід відзначити, що на той час стелі високих приміщень другого поверху зберігали пишний автентичний ліпний декор, який своєю насиченістю і пишністю справляв велике враження. Коли ще існувала аптека Гаєвського, дбайливо зберігалися і автентичні дерев'яні деталі. Все це слід було зберегти для наступних поколінь.

Проведення реставраційних робіт з відновлення будинку Руссова дає надію на те, що шедевр архітектури, створений у «стилі» неobaroco (одного з останніх стилістичних напрямків періоду історизму), буде збережений для майбутніх поколінь. Слід відзначити, що проблеми збереження архітектурної спадщини Одеси і усього Півдня України підтверджують необхідність підготовки фахівців-реставраторів в Одеській державній академії будівництва та архітектури.